

Sygn. akt – IX Ka 108/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14. czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu w składzie:

Przewodniczący – S.S.O. Aleksandra Nowicka

Sędziowie: S.S.O. Jarosław Sobierajski

S.S.O. Rafał Sadowski (spr.)

Protokolant – st. sekr. sąd. Katarzyna Kotarska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Toruniu – Centrum-Zachód Natalii Gorzyckiej,

po rozpoznaniu w dniu 14. czerwca 2018 r.

sprawy **A. C.** – oskarżonej z art. 286§1 kk w zw. z art. 12 kk,

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonej,

od wyroku Sądu Rejonowego w Brodnicy z dnia 23. listopada 2017 r., sygn. akt **II K 203/17**,

I. zaskarżony wyrok w całości utrzymuje w mocy;

II. zasądza od oskarżonej na rzecz oskarżyciela posiłkowego P. O. 840 (osiemset czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów jego zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym;

III. zwalnia oskarżoną z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym, a wydatkami tego postępowania obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IX Ka 108/18

UZASADNIENIE

A. C. została oskarżona o to, że w okresie co najmniej od 2008 roku do 12 stycznia 2017 roku w m. J. ze skutkiem w T., woj. (...) działając w krótkich odstępach czasu, z góry powziętym zamiarem w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadziła P. O. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie nie mniejszej niż 135,325 złotych w ten sposób, że wprowadzała go w błąd, co do swojego rzeczywistego stanu zdrowia oraz konieczności poddania się leczeniu i w ten sposób podstępnie doprowadziła pokrzywdzonego do przekazania jej pieniędzy w różnych kwotach na różnego rodzaju problemy zdrowotne i zabiegi medyczne, podczas gdy nie miała problemów zdrowotnych i jej stan zdrowia nie wymagał poddawania się zabiegom medycznym, którym w rzeczywistości się nie poddawała, czym spowodowała łączne straty w kwocie nie mniejszej niż 135,325 złotych działając na szkodę P. O., **tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 12 kk.**

Sąd Rejonowy w Brodnicy wyrokiem z dnia 23 listopada 2017r. w sprawie II K 203/17, uznał oskarżoną **A. C.** za winną popełnienia zarzucanego jej czynu stanowiącego występki z art. 286§1 kk i art. 12 kk i za to na mocy art. 286§1 kk po zastosowaniu art. 37a kk wymierzył jej karę jednego roku ograniczenia wolności, zobowiązując ją na mocy art. 34 § 1a pkt 1 kk i art. 35 § 1 kk do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze trzydziestu godzin w stosunku miesięcznym. Na mocy art. 46§1 kk zobowiązał oskarżoną do naprawienia

szkody poprzez zapłatę kwoty 135.325 złotych na rzecz P. O.. Nadto, zasądził od oskarżonej A. C. na rzecz oskarżyciela posiłkowego P. O. kwotę 504 złote tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Orzekając o kosztach, zwolnił oskarżoną od opłaty sądowej, a wydatkami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Od powyższego wyroku **apelację wniósł obrońca oskarżonej** zaskarżając wyrok w całości oraz zarzucając naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść orzeczenia, tj.:

1) art. 7 kpk w zw. z art. 410 kpk poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów przejawiające się w wybiórczej i powierzchownej analizie materiału dowodowego zebranego w sprawie, skutkującej dowolnymi i sprzecznymi z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ustaleniami, jakoby oskarżona działała w okresie od dnia 1 stycznia 2008r. do 12 stycznia 2017r. z bezpośrednim (kierunkowym) i z góry powziętym zamiarem oszustwa na szkodę P. O., a także by pokrzywdzony, przekazując jej środki pieniężne niekorzystnie rozporządził swoim mieniem w kwocie 135.325 zł, podczas gdy wszechstronna i zgodna z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocena przeprowadzonych w sprawie dowodów i ujawnionych okoliczności nie potwierdza takich ustaleń,

2) art. 389§1 kpk w zw. z art. 171§7 kpk poprzez jego wadliwe zastosowanie przejawiające się w odczytaniu na rozprawie protokołu wyjaśnień oskarżonej złożonych przez nią w postępowaniu przygotowawczym i uczynieniu z nich podstawy rozstrzygnięcia, podczas gdy wyjaśnienia te zostały błędnie powielone z protokołu z protokołu jej zeznań złożonych w charakterze świadka, a nadto zostały złożone w warunkach wyłączających swobodę wypowiedzi, przez co nie mogły być one podstawą czynienia w sprawie jakichkolwiek ustaleń faktycznych.

W związku z powyższym obrońca oskarżonej wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uniewinnienie oskarżonej od zarzucanego jej czynu oraz o zasądzenie zwrotu kosztów obrony według norm przepisanych za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację oskarżyciel publiczny wniósł o utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonej nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd odwoławczy w całości podziela ustalenia Sądu I instancji, który właściwie, wszechstronnie i wnikliwie rozważył wszystkie dowody i okoliczności ujawnione w toku postępowania przygotowawczego jak i sądowego i na ich podstawie dokonał prawidłowych ustaleń stanu faktycznego, zaś argumenty podniesione w apelacji stanowią jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami i rozważaniami Sądu I instancji.

Postępowanie w niniejszej sprawie zostało przeprowadzone dokładnie, rzetelnie i w sposób wysoce staranny. Ocena dowodów przez Sąd meriti jest rozsądna, a Sąd odwoławczy nie doszukał się w niej błędów, zaniechań i uchybień. Jest ona zgodna z zasadami wiedzy, doświadczenia życiowego oraz nie zawiera błędów logicznych ani faktycznych. Sąd I instancji poddał zgromadzone dowody w postaci wyjaśnień oskarżonej, zeznań pokrzywdzonego i zeznań świadków oraz dowody z dokumentów, należytej ocenie.

Odnosząc się do zarzutów apelacji wskazać należy, że wbrew twierdzeniom skarżącego, w niniejszej sprawie Sąd I instancji słusznie uznał, że oskarżona dopuściła się zarzucanego jej czynu z art. 286§1 kk działając z góry powziętym bezpośrednim zamiarem popełnienia przestępstwa. Oskarżona pozyskiwała od pokrzywdzonego pieniądze, co rusz wymyślając nowe historie na temat swojego rzekomo złego stanu zdrowia. Jej zachowanie było ukierunkowane tylko i wyłącznie na pozyskanie od oskarżonego pieniędzy. Oskarżona składając wyjaśnienia w charakterze podejrzanej w trakcie postępowania przygotowawczego przyznała, że po sytuacji z tabletką wczesnoporonną wpadła na pomysł, że będzie oszukiwać oskarżonego i brać pieniądze na zabiegi, których de facto nie miała (k.75v-76). Co prawda w czasie postępowania sądowego, nie podtrzymała złożonych wcześniej wyjaśnień i częścią swoich wyjaśnień uczyniła przedłożoną do akt sprawy „Odpowiedź na akt oskarżenia” (k.108-109v akt), niemniej jednak twierdzenia w niej zawarte w ocenie Sądu nie były wiarygodne i stanowiły realizację przyjętej przez nią linii obrony. Podobnie jak

twierdzenia odnoszące się do kwestionowania prawdziwości wiadomości tekstowych wysyłanych do pokrzywdzonego oraz, że część pieniędzy była przekazana oskarżonej w formie pożyczki. Fakt, że rachunek bankowy został założony przez pokrzywdzonego również nie miał wpływu na ocenę zamiaru oskarżonej. Błędne są twierdzenia skarżącego w tym zakresie.

Co do zeznań E. K., słusznie wskazał skarżący, że świadek czerpała wiedzę o okolicznościach faktycznych od pokrzywdzonego, niemniej jednak nie może to stanowić przesłanki by odmówić zeznaniom tego świadka wiarygodności.

Jeśli zaś chodzi o przyjęcie konstrukcji popełnienia przez oskarżoną czynu ciągłego w ramach art. 12 kk, to z wyjaśnień samej oskarżonej wynika, że poznawszy dobroduszość i naiwność pokrzywdzonego podjęła ona zamiar permanentnego wykorzystywania go, a więc działała w ramach jednego z góry powziętego zamiaru znamionującego czyn ciągły. W ten sposób łącznie wyłudziła sumę 135.325 zł, która to kwota w przeważającej mierze miała być przeznaczona na rzekome zabiegi, operacji i problemy ze zdrowiem, których nie było. Zatem zasadne było ustalenie, że wysokość szkody wynosi właśnie 135.325 zł.

Nie można także zgodzić się z twierdzeniami skarżącego, że Sąd wadliwie ustalił, że pokrzywdzony niekorzystnie rozporządzał swoim mieniem. Podkreślić należy, że cechą charakterystyczną oszustwa jest dobrowolność decyzji pokrzywdzonego o rozporządzeniu mieniem, której towarzyszy jednak brak świadomości co do rzeczywistych skutków tego rozporządzenia, w odróżnieniu od wymuszenia rozbójniczego, w którym pokrzywdzony ma świadomość skutków rozporządzenia, ale nie dokonuje go dobrowolnie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25.5.2006 r., IV KK 403/05, OSNwSK 2006, Nr 1, poz. 1123; wyrok Sądu Najwyższego z 10.6.2010 r., IV KK 1/10, KZS 2010, Nr 11, poz. 17). To, że pokrzywdzony zaczął podejrzewać, że oskarżona nim manipuluje, lecz mimo to wykazując się nadzwyczajną dobroduszością i łatwowiernością nadal jej „pomagał”, przychylając się do jej kłamliwych próśb, nie zmienia oceny, że oskarżona doprowadziła pokrzywdzonego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem.

Jeśli zaś chodzi o podnoszoną przez skarżącego kwestię wyjaśnień oskarżonej, które opierały się na wcześniej złożonych tożsamy zeznaniach w charakterze świadka co stanowi, w ocenie skarżącego, nadużycie procesowe oraz, że zostały złożone w warunkach wyłączających swobodę wypowiedzi, tj. naruszenie art. 389§1 kpk w zw. z art. 171§7 kpk, podkreślić należy, że A. C. została pouczona o przysługujących jej uprawnieniach i obowiązkach przed każdą z czynności, mogła także skorzystać w ramach prawa do obrony z przysługującego jej prawa odmowy wyjaśnień jak i wcześniej (jako świadek) odmowy odpowiedzi na pytania w trybie art.183§1 kpk. Oskarżona z pełną świadomością zdecydowała się złożyć wyjaśnienia. Co istotne, nie wynika z wyjaśnień złożonych przez oskarżoną, że składała je w warunkach wyłączających swobodę wypowiedzi. Swobodna wypowiedź to niczym nieskrępowane wypowiedzenie się osoby przesłuchiwanej. Swoboda wypowiedzi oskarżonego zachodzi wówczas, gdy ma on zarówno swobodę kształtowania treści wyjaśnień, jak i swobodę woli przy podejmowaniu decyzji w przedmiocie samego faktu ich składania, a także brak zakłócenia świadomości. Jest to możliwość decydowania przez przesłuchiwanego, zgodnie z własną wolą, o treści składanej przez niego wypowiedzi, w sytuacji gdy żaden czynnik zewnętrzny nie krępuje go w formułowaniu tych wypowiedzi (zob. post. SN z 17.1.2017 r., V KK 257/16, wyr. SN z 16.3.2010 r., III KK 302/09, Legalis). Oskarżona, na etapie prowadzonego przeciwko niej postępowania przygotowawczego oraz sądowego nie zgłosiła takiego zastrzeżenia.

Sąd odwoławczy nie dopatrzył się w zaskarżonym orzeczeniu żadnych uchybień mogących stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze, będących podstawą do uchylenia wyroku z urzędu, dlatego też, jako słuszny, został on utrzymany w mocy.

O zwrocie kosztów zastępstwa procesowego oskarżyciela posiłkowego od oskarżonej orzeczono w oparciu o przepisy art. 627 kpk w zw. z art. 635 kpk oraz §11 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800).

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono po myśli art. 624§1 kpk w zw. z 634 kpk, zwalniając oskarżoną od ponoszenia kosztów sądowych za drugą instancję, obciążając wydatkami postępowania odwoławczego Skarb Państwa, mając na względzie sytuację rodzinną i majątkową oskarżonej, a także orzeczony wobec niej obowiązek naprawienia szkody.